

DUNUጒA BENMAKAN KA A BEN

Adamadenጒa Lasabati ni a la wuriki Sariyalu ma

KALAMA DANT፻፻LI

Bani fabadenጒa tፐmasere le ye, hፐrፐya ni telen ani jususuma di dunuጒa dፐ,

Bani adamaya lasabati lፐnbaliya ni a la gboyajፑ le nanin benkanni di m፻n ka mፐፐlu lamuriti, ka k፻ sababu di fana ka mፐፐlu kunna fulen, ka alu lፐ hፐrፐya ጒinina ka alu bፐ misikinaya dፐ,

Bani adamaya lakanda ye wajibi le di, fo jamana ye k፻ jamana dafani le di sariya bolo ma, wole ye a k፻la mፐፐlu t፻ muriti ka don j፻d፻ makadan waa la,

Bani jamanalu la t፻፻b፻n ni alu la kaninteya ye fen ne di m፻n kakan ka s፻nb፻nteya,

Bani jamana m፻nnu ye "ONU" d፻kuruba kፐnፐ, wolu bara alu kan di ko alu di adamaden nakadan, ka a lawuriki ka ban ka c፻ ni muno lakajጒa ko b፻፻ dፐ,

Bani alu bara alu kan di fana, ko alu di adamaya lafasa, ka adamaden la hፐrፐya dafa sila b፻፻ kan,

Bani, b፻፻ b፻nni miriya kelen ma, ka a lፐ adamaya lasabati ma, wo ye wajibi le di b፻፻ ጒ፻, walako miriya wo ye se lataamala sila b፻፻ kan, "ONU" gbaraba bara a kandi: ko adamaden lakanda sariya ጒin bara k፻ dunuጒa b፻፻ ye wajibi di, sa b፻፻ ye a to i hankili la, ka i t፻sidi, ka mፐፐlu karan a la, ka alu jodon a la, ka a latinma jamanala t፻.

Sariya 1

Adamadennu b፻፻ sፐdፐጒጒa kakan, hፐrፐya dፐ, fabadenጒa dፐ ani sariya ta fan dፐ. Hankili ni sፐnፐm፻ ye alu b፻፻ ma, a kakan wo dፐ alu ye bakelenጒa sila lataaman alu ጒፐፐn t፻.

Sariya 2 nan

Mƙƙ kelen kelenna bƙƙ ni adamaden lakadan sariya kakan, i kƙda mƙƙ suusu di, i sii tƙ mafƙnƙ nna, i fadikolo tƙ mafƙnƙnna, i kan tƙ mafƙnƙnna, i la dina tƙ mafƙnƙnna, i la jamana mara hankili tƙ mafƙnƙnna, i sƙdƙndiya tƙ mafƙnƙnna.

Ani fana jamanalu suuya tƙ danbƙla ka a bƙn sariya wolu ma, alu mara hankili kƙda a suusu di, alu ma kƙ jamanalu hƙrƙyani di, alu kƙda mara suusu kƙnƙ.

Sariya 3 nan

Adamaden kelen kelenna bƙƙ nii kakan ka lakanda, ka a la hƙrƙya lakanda, ka a kun nakanda.

Sariya 4 nan

Mƙƙ si makan ka kƙ jƙn di, ka kƙ bolokƙnƙ mƙƙ di, jƙnƙa ni jƙnsan sila bƙƙ bara latƙn.

Sariya 5 nan

Jankankata suusu ma kan ka sii mƙƙ la min di se fƙ siila a la adamadenƙa la, ka a kunnajii.

Sariya 6 nan

Adamaden kelen kelenna bƙƙ la mƙƙya ka kan ka lƙn a ƙƙ sariya kunda bƙƙ la, a kƙda fanfan di.

Sariya 7 nan

Mƙƙ bƙƙ ka kan sariya ƙa kƙdƙ, a ka kan fanan bƙƙ ye mabƙn ƙa kelen ma sariya bolo. Mƙƙ makan ka lafisaya mƙƙ di ka bƙn sariya ƙin lataamanƙa ma.

Sariya 8 nan

Mƙƙ bƙƙ di se i makasila i la jamana sariya bonnu la ni bila kƙda i la tƙƙeli sila ma, ni wo tƙ sariya sila ma.

Sariya 9 nan

Mƙƙ si tƙ se minala ten, ka a don kaso la hamantƙ ka gbƙn a la jamana kƙnƙ ni kun tƙ a la.

Sariya 10 nan

A wajibiyani, adamaden na ko ye kƙ ko hakika di, ka a lankƙnƙmaya kitibon na telen kƙnƙma, ka a jo ni a jalaki danfaranbƙ.

Sariya 11 nan

Mƙƙ mƙƙ na a midada sika la sariya bolo ma, a ka kan ne ka jate fƙlƙ ko a sƙn tƙ a dƙ, han kiti ye a jalaki lankƙnƙmaya.

Mƙƙ mƙƙ na a midada sariya kƙdƙ bolo ma, sariya kuda sila ma kan ka lƙ a ma. Ani fana a la midali fanka ma kan ka tanbi sariya kƙdƙ jate la.

Sariya 12 nan

Mƙƙ ma kan ka a bila a mƙƙ ƙƙƙ la kolu dƙ ten; ka bƙ a la denbaya kolu ma, a la gbundu sƙbƙlu, ka wa sii a la lukƙnƙ kolu la. A ma kan ka a dantiƙƙn, a ma kan ka a suma gboya. Sariya ka kan ka bƙƙ lakanda ko suu wolu ma.

Sariya 13 nan

Taa ni seyi dahani bƙƙ ye jamana kƙnƙ. Jamana yƙrƙ yƙrƙ fana ka i diya, i dise i siila yen.

Mƙƙ kƙƙ di se ka bƙ jamana kƙnƙ, a kƙda a fabada di, a kƙda jamana gbƙdƙ di, ka ban ka a kƙsƙyi.

Sariya 14 nan

Dannatanbikolu kƙdƙ, bƙƙ di se i kun karifadiya ƙinina jamana gbƙdƙ dƙ, i don ma kan ka jƙn a la.

Ni sariya lɔnin tɛ mɔɔ ma, mɔɔ mɛn na a la jamana sariya tiɲɛnna ka a bori.

Sariya 15 nan

Mɔɔ bɛɛ ka kan ka kɛ jamana dɔ jamanaden di.

Mɔɔ si tɛ se ha jɛn a la jamana denɲa la, i don di se fanan jamana gbɛdɛ denɲa sɔdɔnna.

Sariya 16 nan

Ni alu sii seda a ma, kamarennu ni den musolu di se fudula ɲɔɔn ma, siɲɔɔya tɛ a dɔ, dina ko tɛ a dɔ. Alu bɛɛ kakan sariya ɲa kɔdɔ ko bɛɛ dɔ, fudu bolo ma.

Fudu tɛ sidi alu tɛ fo alu fila bɛɛ ba bɛn a ma.

Denbaya le ye jama tɛfɛden di. Wo dɔ, a kakan ka lakanda jamana bolo.

Sariya 17 nan

Mɔɔ mɔɔ, a kɛda a kelen na, a kɛda jama dɔ, a di se ka a ta sɔdɔn.

Mɔɔ si bolo fen ma kan ka mina a la fanka bolo ma.

Sariya 18 nan

Hankili lamiri, sɔnɔmɛ lamiri ani dina lawasanin bɛɛ ye. I di se ka i diyananta ta dinalu dɔ, ka a silalu lataama.

Sariya 19 nan

A lawasanin bɛɛ ye ka a miriya jida, fɔli dɔ, sɛbɛli dɔ, ka hankili ɲinin fan bɛɛ, sila bɛɛ fɛ. Ko si ma kan ka kɛ mɔɔ la wo si dɔ.

Sariya 20 nan

A lawasani bεε ye ba ɲɔɔn nadεε, kuna dɔ, kεwεli dɔ mεn ni janfa sila tε kelen di.

МДЖ тЕ се карабала ка ладон дЕЕ дЖ, дЕЕ мин ман ди а ѲЕ.

Sariya 21 nan

Jamanaden bεε di se kεla jamana kantii di, a yεdεkani walal a la mɔɔ suwandini.

Jamanaden bεε kakan jamana baarakundalu dɔ bolo kelen ma.

Jamana kantiilu fanka siini jamana den na lannaya le ma; jamanadennu ye alu sawo yidala wote ni wote le,
ka ala lannaya mɔɔlu suwandi telen ni sariya dɔ.

Sariya 22 nan

Jamana bƎƎ kakan ka jamanadennu lakanda ɲa kelen ma. Sɔdɔn sila fƎ, dariya sila fƎ, lɔnni sila fƎ,
lakandali wo ye bɔla jamana boloko le dɔ ani a ye min sɔdɔnna ani jamana gbɛdɛlu la baaraɲɔɔya dɔ.

Sariya 23 nan

BEƎ kakan ka baara sɔdɔn, ka baara kƎ sɔnɔya dɔ, baara mƎn duman i ɲƎ; bƎƎ kakan ka latanka baaratanɲa ma jamana kɔnɔ.

Baara mEnnu jate kakan, wolu kakan ka sara na kelen ne ma a kEbaalu ye.

Baara kakan ka sara sɔdɔn, sara mɛn di baarala ni a la denbaya balo hali a ma dɛsɛ.

Baaralalu la 𐌲𐌶𐌵 nakafo dahani alu ye, alu la munanfan makadan sila ƒɛ.

Sariya 24 nan

Ɲɔɔɲɔɲni ni ɲanate wajibiyani baarala bee ye, men ni sara tee te kelen di.

Sariya 25 nan

Se wajibiyani bee ye, se men di ani a la denbaya daha, ka alu kisi kɔnkɔn ma, ka alu dafiyabɔ, ka lau jiya, ka alu dandan ani ka alu musakalu ɲa. Ni jankaro ni baaratanɲa ani misikinaya latee suusu seda i ma, i kakan ka makadan.

Denbatii ni a den kakan ka mademen; den sɔdɔnda fudu dɔ, a ma sɔdɔn fudu dɔ, a bee kakan.

Sariya 26 nan

Kakan wajibiyani bee ye, a don ma kan ka sara katere karan saara fɔlɔ ni a filanan ma. Karan saara fɔlɔ ye wajibi le di bee ye. Baara makaran ka kan ka aalawanka. Bee ka kan ka karan saara naaninan masɔdɔn tee sidi bolo le ma.

Karan ka kan ka mɔɔ llawanka, ha a la mɔɔya lasabati, ka a la hɔrɔya lawasa. A kakan ka ke sababu di ka ɲɔɔn nagboyaɲe boloka, ka hina ni teriɲɔɔya ladon dunuɲa dɔ, siyalu te, dinalu te, ka "ONU" deekuruba mademen ben nadonna dunuɲa kɔnɔ.

A dahani denbatiilu ye ka alu den bila karan na, karan men duman alu ye.

Sariya 27 nan

A wajibiyani bee ye ka tere i la jamana lɔnniko bee dɔ han ka a tɔnɔ sɔdɔn.

Bee la baara tɔnɔ kakan ka lakanda, a keda sebe di, a keda lɔnni suusu di.

Sariya 28 nan

A dahani jamana bee ye ka bɔ sila di, sila men di sariya ɲinnu lakanda ka ke kunnafulen di adamadennu ma.

Sariya 29 nan

Bolo kɔyinin kelen tɛ bɛrɛ ta, wo dɔ, bɛɛ kakan ka kolo i la jama.

Jamana dafani dɔ, ɛbɛɛ kakan ka to sariya le kɔ walako i kana bila dolu tɔɲɛ dɔ.

Sariya ɲinnu kakan ka lataaman "ONU" dɛɛkuruba la miriya le kan. A makan ka llataaman miriya gbɛdɛ kan.

Sariya 30 nan

Dalilu si tɛ mɔɔ bolo, a tɛ jamana bolo, ka bɔ sila di, sila mɛn di sariyaba ɲinnu tiɲɛn.